

מְרַנָּא הַסְפָּא קַדִּישָׁא

'הַהַפֵּץ חַיִּים'

דִּיע'א

היום חל יום פטירתו של הספא קדישא 'הַהַפֵּץ חַיִּים' זיע"א, ומצינים זאת בכל העולם היהודי בחזקו ורבויו הלמוד בספריו הקדושים, ובפרט בספר ה'משנה ברוה' שהתקבל כספר ההלכה עליו נשענים ולאורו הולכים כל בית ישראל, וכו ספר ה'הפץ חיים' ועוד ספרים שרבו וחזקו את למוד ההלכה בעם ישראל.

מלבד הזכות ללמוד בספריו הקדושים, הרי שביום פטירתו מצוים אנו ללמוד גם מדרכיו והנהגותיו, ובנדאי מליץ טוב בעד כל מי שיתחזק בלמוד ספריו הקדושים והנהגותיו הקדושות שהפכו למורה דרך לכלל ישראל.

השנה נתמקד במקצת מדרכי עבודת ה' שלו שהיתה תמיד בשמחה של מצוה באפן מיוחד, וכה נלמד לעבד את ה' בשמחה תמיד. קראו וחזקו:

קְרָאוּ וְחַזְקוּ: מַה עֲשֵׂתָה הַדְּמוּת הַהַדּוּרָה בְּרַחוּבוֹת רֵאדִין בְּאִישׁוֹן לִיל?

סיפור נפלא ספר רבי משה דבאשווילי זצ"ל שהיה תלמיד ישיבת ראדון של מרנא 'הַהַפֵּץ חַיִּים' זיע"א: בשנות למודי בלישיבה, פעם אחת למדתי בליל ששי במשך כל הלילה מה שנקרא בעולם הישיבות 'משמר', עזבתי את בית המדרש בשעה מאוד מאוחרת ללכת לחדרי, בחוץ היה סוער מאד, קר מקפא עצמותי ושלג שלא פסק לרדת.

כשעודני ממהר בדרך לעבר הדירה בה הייתי לישן, הבחנתי לפתע מרחוק בדמות אדם שהולך ברחוב הלוח ושוב ומדי פעם מרים ראשו לעבר השמים, מראה כזה של אדם המשוטט ברחוב בשעת ליל כה מאוחרת כשהשלג יורד והקר כל כך חזק, הטיל בי פחד של ממש וכמעט החלטתי לסור תכף על עקבותי ולשוב לישובה, אף בכל זאת התחזקתי והלכתי הלאה, והנה כשהתקרבותי ראיתי להפתעתי כי אותו אדם הוא לא אחר מאשר ראש הישיבה מרו 'הַהַפֵּץ חַיִּים'...

ואז לפני שהספקתי לנסות וללכת כדאי שלא יראני 'הַהַפֵּץ חַיִּים', הוא כבר זכה אותי, ומיד גער בי בחזקה: באמצע הלילה ובקר שפנה? לה מיד לחדרה לישן!

רצתי מיד לחדרי שהיה בבית אחותו של 'הַהַפֵּץ חַיִּים' שאצלה היה מקום אכסניתי, וכנסתי למיטתי והלכתי לישן, כשאני כל הזמן מהרהר בפראזה הנשגב שזכיתי לראות בלילה, כשספרנותי גוברת מה היה מעשהו של 'הַהַפֵּץ חַיִּים' ברחוב בשעת לילה כזו ובקר ושלג?

מיד לאחר שקמתי בבקר ספרתי לבעלת הבית, אחותו של ה'הַפֵּץ חַיִּים', על מה שראיתי בלילה, ותהיתי לפשר הדבר. השיבה לי האחות: **מה אמה מתפלא זה שלוישה לילות שהוא מסתובב בחוץ בקר ובשלג ומחכה שהלבנה תתגלה כדי שיוכל לברך את ברכת הלבנה.**

מרו 'הַהַפֵּץ חַיִּים' הקדוש גם במקרים אשר עשית המצוה הייתה בגדר אנס ממש, לא שמח על הפטור מ'העל' שנקרה לידו, אלא המשיך בכל עז לחפש אולי הזדמן להם בכל זאת לקיים המצוה - **כי עשית המצוות הייתה אצלו כאוצר של פנינים כוכבות שאין לתארה, ולכן שש אליהו כמוצא של רב בשמחה עצומה בכל עשיה של מצוה.**

על מה שמח ורקד 'הַהַפֵּץ חַיִּים'?

חתנו של מרו 'הַהַפֵּץ חַיִּים', הגאון ר' יהושע זקס זצ"ל, היה מספר ש'הַהַפֵּץ חַיִּים' היה מרבה להתנדות בינו לבין עצמו אחרי עשית מצוה וכה היה אומר: **ישראל מאיר, ישראל מאיר, קומת מצות לולב, קומת מצות מצה וכו', אבל למא לא קומת מצות לעבד את ה' בשמחה!?**

פעם אחת ראה הרב זקס זצ"ל את 'הַהַפֵּץ חַיִּים' שחזר מהמקוה בערב שבת והוא רוקד ושמח. הוא היה בטוח ש'הַהַפֵּץ חַיִּים' רוקד על כי זכה להתקדש ולהטהר בטבילה לכבוד השבת, הוא נגש ל'הַפֵּץ חַיִּים' ושאלו לפשר שמחתו זו, ואמר לו 'הַהַפֵּץ חַיִּים', שהוא שמח על כי זכה לקיים מצוה ב'יומו תמן שכרו' לאחד שעשה בעבורו איזו עבודה, והוא נתן לו שכרו מיד.

כה התהלך 'הַהַפֵּץ חַיִּים' הקדוש לפני האלקים בכל דרכיו, בעשית מצות ה' בשמחה גדולה בחבה ובהרגשה של עבד הזוכה לשמש את אדונו מלך מלכי המלכים בכל רגע. כה התהלך 'הַהַפֵּץ חַיִּים' הקדוש לפני האלקים בכל דרכיו, בעשיית מצוות ה' בשמחה גדולה בחבה ובהרגשה של עבד הזוכה לשמש את אדונו מלך מלכי המלכים בכל רגע.

מתי זכה 'הַהַפֵּץ חַיִּים' לראות שטר של מליון דולר?

הרבה שואלים: אם מצוה חשובה לפני הקב"ה כל כך עד שכתוב בגמרא שאליהו הנביא כותב כל מצוה שנעשית על ידי יהודי והקב"ה בעצם ידו חתמה (!) מדוע אין העולם כולו רודף אחרי המצוות!?

והסביר 'הַהַפֵּץ חַיִּים' במתק לשובנו: אנו רואים כי אם מראים לאדם פשוט שטר בן עשרה דולר, ידע כל אחד מיד את שווי של השטר, ויכיר אותו כי כלם משתמשים בו בגלל ערכו הנמוך, אבל אם מראים לו שטר בן מאה דולר, האיש הפשוט לא יכירהו, כי לא ראה שטר גדול אף פעם בחייו, ואם יראו לו שטר בן חמש מאות דולר, לא יכירו את השטר הנה אפילו הרבה מן הסוחרים שרגילים להשתמש בשטרות גדולים, ואם יראו שטר בן אף דולר יכירו רק הסוחרים הגדולים, וכו שטר בן עשרת אלפים דולר יכירו רק בעלי בנקים, שטר בן מאה אף דולר יש להכיר אף ורק בבתי הבנקים הכי גדולים, בבית מורגן רוטשילד וכדומה, ומכל שכן שטר בן מיליון דולר לא יכיר את שווי שום איש וזאת המנהל והגנב של אוצר המלוכה שהוא הוציא!!

זה הכלל, כל מה שגדולה איכות השטר כך מתמעטים המכנים והמכירים אותו, כן הדבר במצוות השם, **הלא כל מצוה היא כמו שטר הכי יקר בעולם שעליה נאמר**

'שכל חפציה לא ישוו בה', ואפלו מלאכי השרת אינם משיגים את ערכן של המצוות, רק השי"ת בכבודו ובעצמו הוא יודע ומכיר את ערכן הרם והנשא. כיצד אם כן אפשר לדרש מבני אדם היושבים בחשך צלמוות שהם יבינו וישיגו את גדל ערכן של מצוות השם.

כה הרגיש 'הַהַפֵּץ חַיִּים'. הוא ידע את ערכה של כל מצוה, הוא ראה בכל מצוה שטר של מיליון דולר, ולכן שמח בכל לבו בקיום כל מצוה ומצוה.

עדינות חתנו הגדול מקלי ראשון

עבודת נוספות הצלחנו ללקט מפי חתנו הגדול של רבי הלל, הגאון רבי חיים מן שליט"א ראש ישיבת באר התלמוד-אלעד, ורב קהלת שדרות.

ספרה לי הסבתא הרבנית פייגה ע"ה, שפעם שמע מרו 'הַהַפֵּץ חַיִּים' אותה ואת אמה מתנפחות על ענין מסים, ובלהט הנוכח הרימו מעט את הקול. 'הַהַפֵּץ חַיִּים' קרא לה ואמר - בתי, אם את צודקת או אפא צודקת אינני יודע, **אבל דעי לה שבאותה צורה שאת מתנהגת לאמא - יתנהגו אליה ילדך בבוא העת.**

ועוד ספרה שפשהיתה כלה נתן לה אביה כסף לצרכי החתונה ונסעה לוינא, שפשהיתה שם קנתה וילונות, היא ידעה שהדבר לא ימצא חן בעיני אביה, ועל כן - כשהגיעה לביתה נכנסה בחשאי מהדלת האחורית, ועלתה לחדר שבעלית הגג, והטמינה את החבילה של הילונות תחת המטה, ואז נפנתה וירדה ונכנסה שוב בקול המלה מהדלת הראשית כמי שעכשוו הגיעה מנסיעה.

פנה אליה אביה ופתח בדברים - יודעת את פייגלה, אנו אנשים פשוטים, יש בעלי בתים נכבדים, אבל אנו אנשי כפר וחינו מתנהלים בפשטות וברוגע, אבל תדעי שלא כל בני האדם כאלה, ויש אנשים שרוצים לחיות עם יותר עולם הזה, ולמשל הם חוליים וילונות בבתיהם, אבל אנו לא משתייכים לסוג זה של אנשים...

פרקי תהלים:

ידיה עשוני ויכוננני הבנינו ואלמדה מצותיה: וראיה וראוני וישמחו כי לדברה יחלתי: ידעתי ד' כי צדק משפטיך ואמונה עיתוני: יהי נא חסדך לנחמני כאמרתך לעבדך: יבאוני רחמיך ואחיה כי תורתך שעשעי: יבשו זדים כי שִׁקְר עוֹתוֹנֵי אֲנִי אֲשִׁים פִּסְקוּדֶיהָ: ישובו לי וראיה וידעי עדתיה: יהי לבי תמים בתקוה למען לא אבוש:

שרים רדפוני חנם ומדברך פחד לבי: שלש אנכי על אמרתך כמוצא שלל רב: שקר שנאתי ואתעבה תורתך אהבתי: שבע ביום הללתיך על משפטי צדקה: שלום רב לאהבי תורתך ואין למו מכשול: שפרתי לישועתך ד' ומצותיה עשיתי: שמרה נפשי עדתיה ואהבם מאד: שמרתי פקודיך ועדתיה כי כל דרכי נגדה:

ראה עניי ותלצני כי תורתך לא שכחתי: ריבה ריבי וגאלני לאמרתך חני: רחוק מרשעים וישועה כי חסדי לא דרשו: רחמיך רבים ד' כמשפטיך חני: רבים רדפי וצרי מעדותך לא נטיתי: ראיתי בגדים ואתקוטטה אשר אמרתך לא שמרו: ראה כי פקודיה אהבתי ד' כחסדך חני: ראש דברך אמת ועלולם כל משפט צדקה:

אשרי תמימי דרך ההלכים בתורת ד': אשרי לצרי עדתו בכל לב ידרשוהו: אף לא פעלו עולה בדרךיו הלכו: אמה צויתה פקודיך לשמר מאד: אחלי יכנו דרכי לשמר חסיה: אף לא אבוש כהביטי אף כל מצותיה: אודך בישר לבב בקלמי משפטי צדקה: את חסיה אשמר אל תעזובני עד מאד:

לעולם ד' דברה נצב בשמים: לדר ודר אמונתך כוננת ארץ ומעמד: למשפטיך עמדו היום כי תכל עבדיך: לולי תורתך שעשעי או אבדתי כעניי: לעולם לא אשכח פקודיך כי כם חיותני: לה אני הושיעני כי פקודיך דרשתי: לי סווי רשעים לאצוני עדתיה אהבונן: לכל חבלה ראיתי קץ רחבה מצותך מאד:

מה אהבתי תורתך כל היום היא שיתח: מאיבי תסמני מצותה כי לעולם היא לי: מפל מלפני השפלותי כי עדותיה שיתח לי: מזמנים אתבונן כי פקודיך נצמתי: מפל ארח רע כלאמי רגלי למען אשמר דברך: ממשפטיה לא סרתי כי אמה הורתני: מה נמלצו לחכי אמרתך מדבש לפי: מפקודיך אתבונן על כן שנאתי כל ארח שקר:

אשרי תמימי דרך ההלכים בתורת ד': אשרי לצרי עדתו בכל לב ידרשוהו: אף לא פעלו עולה בדרךיו הלכו: אמה צויתה פקודיך לשמר מאד: אחלי יכנו דרכי לשמר חסיה: אף לא אבוש כהביטי אף כל מצותיה: אודך בישר לבב בקלמי משפטי צדקה: את חסיה אשמר אל תעזובני עד מאד:

ידיה עשוני ויכוננני הבנינו ואלמדה מצותיה: וראיה וראוני וישמחו כי לדברה יחלתי: ידעתי ד' כי צדק משפטיך ואמונה עיתוני: יהי נא חסדך לנחמני כאמרתך לעבדך: יבאוני רחמיך ואחיה כי תורתך שעשעי: יבשו זדים כי שִׁקְר עוֹתוֹנֵי אֲנִי אֲשִׁים פִּסְקוּדֶיהָ: ישובו לי וראיה וידעי עדתיה: יהי לבי תמים בתקוה למען לא אבוש:

ראה עניי ותלצני כי תורתך לא שכחתי: ריבה ריבי וגאלני לאמרתך חני: רחוק מרשעים וישועה כי חסיה לא דרשו: רחמיך רבים ד' כמשפטיך חני: רבים רדפי וצרי מעדותך לא נטיתי: ראיתי בגדים ואתקוטטה אשר אמרתך לא שמרו: ראה כי פקודיה אהבתי ד' כחסדך חני: ראש דברך אמת ועלולם כל משפט צדקה:

